

Samorząd lekarski sprzeciwia się zmianom w Kodeksie karnym

Warszawa, 22 czerwca 2020 r.

Szanowny Panie Prezydencie,

w imieniu samorządu lekarskiego zwracam się do Pana z wnioskiem o pilne podjęcie wszelkich możliwych działań celem wstrzymania wejścia w życie nowelizacji art. 37a Kodeksu karnego wprowadzonej na mocy ustawy z dnia 4 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na zapewnienie płynności finansowej przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 (tzw. tarczy antykryzysowej 4.0).

Znowelizowany przepis art. 37a kodeksu karnego jest niestety kolejną już próbą ukrytego zaostrzenia odpowiedzialności karnej lekarzy i lekarzy dentystów za tzw. błędy medyczne.

Zapisy tarczy antykryzysowej 4.0, zmieniającej między innymi art. 37a kodeksu karnego, wpływają bezpośrednio na zasady wymierzania przez sądy kar za nieumyślne spowodowanie śmierci (art. 155 k.k.) i narażenie na niebezpieczeństwo utraty życia czy ciężkiego uszczerbku na zdrowiu (art. 160 § 1 i 2 k.k.). Po zmianie art. 37a kodeksu karnego sąd będzie miał bardzo ograniczone możliwości wymierzania kary grzywny lub ograniczenia wolności zamiast kary pozbawienia wolności. Oznacza to, że w wielu sytuacjach sprawcy będzie groziła jedynie kara więzienia.

Powyższe zmiany budzą zdecydowany sprzeciw z następujących powodów:

Po pierwsze, podobna – mocno oprotestowana przez Naczelną Radę Lekarską - próba zwiększenia odpowiedzialności karnej za czyny opisane w art. 155 kodeksu karnego wprowadzona rok temu - w ustawie z dnia 13 czerwca 2019 r. *o zmianie ustawy Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw* została zaskarżona przez Pana Prezydenta do Trybunału Konstytucyjnego i do chwili obecnej nie zapadło w tej sprawie orzeczenie. W takiej sytuacji podejmowanie kolejnej próby zaostrzenia odpowiedzialności karnej lekarzy nie powinno mieć miejsca.

Po drugie, w ocenie samorządu lekarskiego przepisy ustawy o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na zapewnienie płynności finansowej przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 powinny regulować jedynie materię opisaną w tytule ustawy tj. dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych i nie mogą wprowadzać istotnych zmian w materii tak odmiennej jak kodeks karny. Wątpliwości budzi także po raz kolejny to, czy zachowano formalne wymogi procedowania legislacyjnego właściwe dla regulacji zmieniającej kodeks karny.

Nowelizacja art. 37a kodeksu karnego budzi olbrzymi sprzeciw całego środowiska lekarskiego, ponieważ przepis ten może znaleźć zastosowanie także w sprawach dotyczących tzw. błędów medycznych. Z uwagi na charakter podejmowanych czynności zawodowych podejmowanych w celu ratowania życia i zdrowia swoich pacjentów lekarze są grupą zawodową, która nie jest wolna od ryzyka ponoszenia odpowiedzialności karnej. Lekarz, który dopuścił się błędu medycznego, musi wprawdzie liczyć się z poniesieniem konsekwencji swego czynu, wymierzana sankcja powinna być jednak sprawiedliwa, adekwatna do stopnia zawinienia, okoliczności, w jakich doszło do popełnienia czynu i postawy lekarza. Sąd orzekający musi mieć zatem pozostawioną szerszą swobodę wymiaru kary wolnościowej.

Mając na uwadze podniesione powyżej okoliczności zwracam się do Pana Prezydenta o podjęcie działań, które uniemożliwia wejście w życie nowelizacji art. 37a kodeksu karnego.

Szanowny Panie Prezydencie,

zwracam uwagę, że w dobie epidemii koronawirusa lekarze stoją na pierwszej linii walki z zagrożeniem, ryzykują swoje życie i zdrowie oraz zdrowie swoich rodzin, czym zasłużyli sobie na szacunek i wsparcie. Z wielu stron spotyka nas lekarzy niesłychana wdzięczność i bezinteresowna ofiarność. Ludzie dobrej woli przekazują pieniądze dla placówek medycznych walczących z COVID-19, otrzymujemy pomoc rzeczową w postaci środków ochrony indywidualnej, do szpitali trafiają bezpłatne posiłki dla pracowników ochrony zdrowia, podobnych przykładów wdzięczności za nasze działania można by mnożyć. Są kraje, w tym np. USA, w których dla lekarzy i pracowników ochrony zdrowia wprowadzono specjalne regulacje prawne zwalniające ich od odpowiedzialności za działania podejmowane w czasie epidemii. Niepojęte jest wiec dla nas, dlaczego w okresie tak trudnym dla lekarzy i całego społeczeństwa zaostrza się odpowiedzialność karną za ewentualne błędy medyczne.

Andrzej Matyja
Prezes Naczelnej Rady Lekarskiej

23.06.2020 r.: Prezydent RP Andrzej Duda podpisał tzw. tarczę antykryzysową 4.0 w dniu 22 czerwca 2020 r.